

Udklip fra kapitlet

Afsluttende betragtninger

Det bringer mig ind på et særligt spørgsmål vedrørende de danske kommunisters demokratisyn: nemlig om en dansk socialistisk samfundsudvikling dybest set betragtedes som irreversibel når først det socialistiske tog var på skinner og sat i gang. Et spørgsmål som er blevet berørt i bogens første del, bl.a. i forbindelse med diskussionen om kommunisme som *tro*. Og et spørgsmål som mere eller mindre implicit har været inddraget ved vurderingerne af DKP's socialismeforestillinger i de forskellige perioder. Blandt andet er det beskrevet hvorledes DKP i ultravenstreperioden gik ud fra at folket ville støtte partilinjens under en fremtidig socialisme, men at man øjensynligt ikke fandt det nødvendigt at spekulere over hvad der skulle og kunne ske hvis folkeflertallet alligevel vendte sig imod denne linje. Bogens empiriske dele har dog ikke kunnet give et generelt og endeligt svar på spørgsmålet, da vi er på et u håndgribeligt og kontrafaktisk terræn, hvor svaret i vid udstrækning synes at blæse i vinden. Men lad mig her ved bogens slutning se lidt nærmere på sagen.

Undersøgelsen har sandsynliggjort at DKP i befrielsesårene havde reelle ideer om at føre væsentlige danske demokratiske frihedsrettigheder og traditioner med ind i socialismen. Men kunne kommunisterne overhovedet forestille sig at befolkningen ville *ønske* at benytte disse demokratiske rettigheder til at rulle det forjættende historiske fremskridt (socialismen) tilbage? Og demokratisk afgørende: Kunne og ville DKP – hvis det kom til stykket – godvilligt acceptere at et befolkningsflertal i et socialistisk samfund besluttede at gå imod de frugtbringende samfundsmæssige udviklingslove for at vende tilbage til den udlevede kapitalisme?

I det mindste ...

Læs videre i bogen